

JOAN MASSAGUÉ I SOLÉ

Presentat per Josep Carreras i Barnés

En l'últim Ple, la Secció de Ciències Biològiques va presentar sis candidatures a membres numeraris, augmentant de 13 a 19 els membres de la Secció. Avui presentem en el Ple dues candidatures de membres corresponents que cas de ser acceptades han de doblar els dos únics membres corresponents que actualment té la Secció. Una de les candidatures votada positivament per la Secció en la reunió de novembre de 1993 correspon al doctor Joan Massagué i Solé, bioquímic, resident a Nova York. La segona candidatura votada per la Secció en la reunió de gener de 1994 correspon al senyor Gonzalo Halffter i Salas, biòleg resident a Mèxic.

Ara fa quinze anys rebia el premi de recerca Leandre de Cervera de l'Institut d'Estudis Catalans, corresponent a l'any 1979, un prometedor doctor en farmàcia, soci de la Societat Catalana de Biologia, que l'any passat va ser guardonat amb el premi Juan Carlos I de Investigación. Era Joan Massagué i Solé, que avui en nom de la Secció de Ciències Biològiques, tinc la satisfacció de presentar a aquest Ple com a candidat a membre corresponent de l'Institut d'Estudis Catalans.

Joan Massagué i Solé, nascut a Barcelona l'any 1953, es va llicenciar en farmàcia a la Universitat de Barcelona l'any 1975; va obtenir el grau de doctor a la mateixa universitat, amb premi extraordinari, tres anys més tard. Els treballs de la seva tesi doctoral sobre el metabolisme del glicogen, guardonada amb el premi esmentat, Leandre Cervera, havien estat dirigits pel doctor Joan Guinovart. L'any 1979 Joan Massagué, amb una beca Fullbright, va traspasar l'Atlàntic per completar la seva formació investigadora en un dels més prestigiosos laboratoris de bioquímica dels Estats Units: el laboratori del professor Czech, famós pels estudis sobre el mecanisme d'acció de la insulina, a la Divisió de Biologia i Medicina de la Brown University, a Rhode Island. Joan Massagué tenia aleshores intenció de tornar més o menys aviat. El fet ha estat, però, que com a conseqüència de les importants descobertes realitzades i el prestigi que ràpidament va adquirir, va assolir als Estats Units un *status* científic ben diferent d'aquell que podia aspirar aquí, a casa nostra. El fet és que va decidir romandre als Estats Units i encara hi és.

Després d'estar tres anys al laboratori del professor Czech, com a becari postdoctoral, el doctor Joan Massagué es va traslladar a la Facultat de Medicina de la Universitat de Worcester, a Massachusetts, on va romandre vuit anys; quatre com *Assistant Professor* i quatre

com *Associate Professor* de bioquímica. L'any 1989 va ser nomenat catedràtic i director del «Cell Biology and Genetics Program» del Memorial Sloan-Kettering Cancer Center i professor i codirector de la Graduate School of Medical Sciences de la Facultat de Medicina de la Cornell University. Un any més tard, va ser nomenat investigador del Howard Hughes Medical Institute.

Com he comentat, el treball pre-doctoral del senyor Joan Massagué es van centrar en el metabolisme del glicogen; especialment en l'enzim glicogen sintasa. Fruit d'aquell treball varen ser sis publicacions en revistes internacionals de bioquímica.

La recerca feta als Estats Units s'ha centrat en l'estudi dels receptors cel·lulars de la insulina i dels factors de creixement; factors tipus I i tipus II, factors transformants alfa i beta, factors de creixement nerviós, epidèrmic i de les plaquetes. Els aspectes estudiats han estat molt diversos: identificació i aïllament, caracterització estructural i funcional, expressió, síntesi, efectes i mecanisme d'acció, relacions amb els oncogenes i antioncogenes. Els resultats obtinguts, molt nombrosos i de gran interès, havien donat lloc a mitjan de l'any passat a més de vuitanta articles i més de vint treballs de revisió publicats en les més prestigioses revistes internacionals; i també quinze ponències invitades a *proceedings* de simposis.

Pel seu prestigi, el doctor Massagué ha estat convidat a donar més de seixanta seminaris i a participar com a conferenciant o ponent a més de vuitanta reunions científiques arreu del món. És membre de diverses societats científiques, del comitè editorial de prestigioses revistes internacionals i de diverses comissions d'avaluació als Estats Units.

La tasca de formació d'investigadors realitzada pel doctor Joan Massagué ha estat molt notable: fins a l'any 1993 s'havien format en el seu laboratori catorze investigadors postdoctorals i en el moment en què ens va fer arribar el seu currículum n'hi havia vuit més.

Per acabar, vull destacar les vinculacions que ha mantingut el doctor Joan Massagué amb el món científic català, amb qui havia estat el seu director de tesi i mestre, amb els seus companys de laboratori i coneguts, amb les noves generacions d'investigadors que han sortit de Catalunya i han estat acollides en el seu laboratori.

El doctor Massagué ens visita amb certa freqüència, i ha donat tant a Barcelona com a Mallorca, a més d'altres indrets d'Espanya, diversos seminaris, cursos i conferències. Vull destacar pel seu significat com a representació de la seva vinculació amb la Societat Catalana de

Biologia, iniciada ja un llunyà 1978, la conferència inaugural d'aquesta societat corresponent al curs 1993-1994, «Repressió de la proliferació cel·lular».

JORDI SANS I SABRAFEN

Presentat per Màrius Foz i Sala

És molt satisfactori per a mi tenir l'honor de fer la presentació, en nom de la Secció de Ciències Biològiques, de la proposta del doctor Jordi Sans i Sabrafen com a nou membre numerari de l'Institut.

Jordi Sans i Sabrafen nasqué a Barcelona el 28 de juny de 1933. Realitzà de forma extraordinàriament brillant els seus estudis d'ensenyament mitjà a l'Institut Ramon Llull de Palma de Mallorca i els de medicina a la Universitat de Barcelona, va obtenir el premi extraordinari tant al final del batxillerat (1951) com en finalitzar la llicenciatura de medicina (1957).

En iniciar el 4t curs de medicina i per tant, l'estudi i l'aprenentatge de la patologia i la clínica mèdiques, Jordi Sans sol·licità ser admès com a alumne a intern de la Clínica Mèdica que dirigia el professor Agustí Pedro-Pons, i a partir d'aquest moment participà en les activitats del Dispensari i Laboratori d'Hematologia que dirigia el professor Pere Farreras i Valentí, dintre de la mateixa càtedra universitària. Aquest contacte inicial amb l'hematologia va fomentar la posterior dedicació i especialització del doctor Sans en aquesta important i fascinant branca de la medicina interna. Vaig conèixer Jordi Sans quan fou admès com a alumne intern i jo acabava de finalitzar la llicenciatura. Vàrem tenir el goig de compartir l'excel·lent mestratge dels professors Pedro-Pons i Farreras-Valentí durant els anys del postgrau com a metges d'aquesta Clínica Mèdica de l'Hospital Clínic de Barcelona. Ja en aquesta època destacava de Jordi Sans la seva laboriositat, la preparació i la inquietud científica a les quals s'unia la seva afabilitat i simpatia en el tracte diari amb els companys i els malalts. La formació bàsica postgraduada en el camp de l'especialitat, la realitzà Jordi Sans integrat en el treball diari de l'escola d'hematologia de màxim prestigi, que dirigia el professor Farreras-Valentí. Diverses estades a l'estranger en famosos centres d'hematologia de França, el Regne Unit i els Estats Units completen la seva formació. Cal destacar l'estada durant el curs 1959-1960, com a metge becat, en els serveis dels professors Jean Bernard i Marchal (Hospital Saint Louis i Broussais